

СЕКЦІЯ 6

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Каріна Асташенко

студентка 1 СТН курсу спеціальності «Економіка»

Науковий керівник: **Цвігун І.А.**,

д.е.н., доцент, завідувач

кафедри інформаційних технологій

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ПОКАЗНИКИ ДЛЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ

Однією з найгостріших соціально-економічних проблем економіки України є низький рівень життя населення, що пов'язано поглибленням диспропорцій людського розвитку, висока диференціація доходів спричинюють стан депривації, посилюють відчуття знедоленості, є передумовами загострення суперечностей між різними верствами населення.

Рівень життя населення - це сукупність соціально-економічних відносин та умов, що визначають досягнутий у суспільстві ступінь задоволення різноманітних потреб населення та оцінюються системою показників, які характеризують матеріальні основи, стан і розвиток добробуту населення. Науковцями розроблені та пропонуються різноманітні показники для оцінки рівня життя населення. Як правило, у статистичній практиці використовується комплекс економічних та соціальних індикаторів життєвого рівня [1, с. 8]. До економічних показників, що характеризують рівень матеріального добробуту населення, відносять такі: макроекономічні; матеріальної забезпеченості; витрат і споживання матеріальних благ. Соціальний блок, який характеризує рівень суспільно-політичного та інтелектуального розвитку, охоплює

показники зайнятості населення, освітнього рівня, стану здоров'я населення, стану довкілля, демографічні показники та ін.

Для характеристики рівня життя населення у вітчизняній і зарубіжній практиці також використовують показники бідності: абсолютної і відносної. В Україні розроблено з Методику комплексної оцінки бідності, згідно якої становище бідного населення характеризується такими показниками [2]:

- рівень бідності за відносним критерієм - відношення чисельності населення, рівень витрат якого є нижчим від межі бідності за відносним критерієм, до загальної чисельності населення України.

- рівень крайньої бідності за відносним критерієм - відношення чисельності населення, рівень сукупних витрат якого є нижчим від межі крайньої бідності за відносним критерієм, до загальної чисельності населення України.

- рівень бідності за абсолютним критерієм (прожитковим мінімумом) - відношення чисельності бідного населення, рівень доходів якого є нижчим від межі абсолютної бідності за критерієм законодавчо встановленого прожиткового мінімуму, до загальної чисельності населення України;

- рівень бідності за питомою вагою витрат на харчування - визначається часткою витрат на харчування у загальній сумі витрат домогосподарства. За міжнародними стандартами, якщо зазначена частка витрат перевищує 50% від доходів сім'ї, це свідчить про низький рівень життя в країні.

На сьогодні в Україні офіційно використовуються два показника бідності. Межа відносної бідності встановлена на рівні 75% медіанних витрат (визначається за даними регулярного обстеження умов життя домогосподарств), межа абсолютної бідності - на рівні прожиткового мінімуму [4; с8]. В Стратегії подолання бідності національна межа бідності визначається на підставі - 75% медіанного рівня сукупних доходів (витрат) у розрахунку на умовного дорослого. Відповідно межа крайньої бідності (злиденності) визначена на національному рівні як 60% медіанного рівня сукупних доходів (витрат) у розрахунку на умовного дорослого [3;с.9].

Четвертим підходом до визначення бідності став суб'єктивний підхід – тобто виокремлення бідних на основі самооцінювання. Цей підхід має позитивні і негативні риси. За умов перехідних суспільств, коли офіційна статистика не може врахувати реальних доходів більшості громадян, за такий спосіб можна отримати більш адекватні показники. Хоча, з іншого боку, суб'єктивні показники бідності дуже різняться. Так, бідними можуть себе називати ті, чиї доходи становили 300\$ на особу на місяць, в той же час, представники дійсно бідних прошарків із моральних настанов (сорому прираховувати себе до бідних) дуже часто себе бідними не називають [5, с.84].

Список використаних джерел

1. Мірошниченко О. Ю. Статистичне оцінювання рівня життя населення: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.10 “Статистика” / О. Ю. Мірошниченко. - К., 2008. - 25 с.
2. Про затвердження методики комплексної оцінки бідності : Наказ Міністерства соціальної політики України від 08.10.2012 р. № 629 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1785-12>
3. Аналіз бідності та соціальних наслідків економічної кризи в Україні / Програма розвитку ООН в Україні. Київ. 2010. –63 с.
4. Аналітична доповідь "Соціальне залучення в Україні: європейський вибір та інституції соціального сектору/Е.М. Лібанова, Л.С. Лісогор, О.М. Палій, Л.Г. Ткаченко, Л.М. Черенько, А.Г. Реут, О.М. Хмелевська, С.В. Ничипоренко, О.В. Макарова, О.А. Васильєв, Севінч Ренде, Дороті Дж. Розенберг.. Київ. Інститут демографії та соціальних досліджень, 2010 - 84 с.
5. Цвігун І.А. Демографічна безпека України та напрями її регулювання: монографія/ І.А.Цвігун. -Кам`янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2013.-400 с.